

Τα τρία σημάδια παλιγγενεσίας

Του Χρηστού Γιανναρά

Αμέσως μετά τον δεύτερο μεγάλο πόλεμο, τη γερμανική κατοχή, τον λιμό της κατοχής και την πολυαίμακτη κομμουνιστική ανταρσία, οι πρώτοι «τουρίστες» που έφτασαν μαζικά στη συφοριασμένη Ελλάδα ήταν Ελληνοαμερικανοί. Έρχονταν να ξαναβρούν όσους συγγενείς επέζησαν, να μετρήσουν νεκρούς, να κομίσουν όποια ιδιωτική βοήθεια ήταν μπορετό, κυρίως σε ρουχισμό.

Πρέπει αυτές οι επισκέψεις να έγιναν αισθητές στην ελλαδική κοινωνία, ήταν εκτεταμένο φαινόμενο. Ο Ελληνοαμερικανός συγγενής αποτέλεσε αξιοπερίεργη παρουσία, σχολιάστηκε, κριθίκε, ταξινομήθηκε: Η αμερικανίζουσα προφορά των ελληνικών, η διάκρισή τους με ελληνοποιημένες αμερικανικές λέξεις, οι περιεργές αμφιέσεις, οι συνεχείς συγκρίσεις του αμερικανικού με τον ελληνικό τρόπο του βίου, μαζί και μια αφέλεια εμπιστοσύνης τις αντίθετες με την οξυμένη πάντοτε καχυποψία των Ελλαδιτών, όλα αυτά μαζί, συγχροτούσαν τον τύπο που χαρακτηρίστηκε σκωπτικά: ο «μπρούκλης» (προφανώς από τον κάτοικο του Brooklyn) ή «το αμερικανάκι».

Η ελλαδική κοινωνία έβγαινε τότε από μια συντελεσμένη καταστροφή, η χώρα ήταν ερειπωμένη, πάρα πολλά χωριά εγκαταλελειμμένα, στέρηση και φτώχεια απροσμέτρητη, η ανασφάλεια κυρίαρχο αίσθημα. Κι όμως ο Ελλαδίτης έβλεπε τον φανταχτερό σε όλα του «μπρούκλη» με συμπάθεια αλλά αφ' υψηλού. Δεν παραδόθηκε με κεχηνότα θαυμασμό στο «μοδέρνο» και στο φανταχτερό, στάθηκε όχι απλώς κριτικά, αλλά και με σκώμμα, που σημαίνει: με κάποια συναίσθηση υπερχής.

Ειρωνεύτηκαν και σατίρισαν οι Ελλαδίτες την αισθητική των Ελληνοαμερικανών και τη γλωσσική τους υποβάθμιση. Δεν μπορούσαν, τότε, να μην περιγελάσουν (διακριτικά ή εκ των υστέρων) το θέαμα ενήλικου άνδρα με πολύχρωμα σορτς και λουλουδάτο πουκαμισάκι ή της ώριμης γυναίκας με ξέχειλα από μαραμμένες σάρκες εξώπλατα φορέματα και πελώρια ντεκολτέ. «Σνό-

μπαρε» αυτή την ανεμελιά για την αισθητική ο Ελλαδίτης, όπως τη συνομπάρεi πάντοτε κάθε καλλιεργημένος άνθρωπος, που ξέρει να ξεχωρίζει το τι του ταιριάζει από το τι ομοιότροπα επιβάλλει η μόδα. Καθόλου τυχαία ο αισθητικός εκβαρβαρισμός της αμφίεσης στις ΗΠΑ συμβαδίζει με τα τεράστια ποσοστά παχυσαρκίας του πληθυσμού και τα ανάλογα ποσοστά των «λειτουργικών αναλφαβήτων».

Λειτουργήσε επίσης τότε, ως αφορμή αφ' υψηλού θεώρησης των «μπρούκληδων», η κακή γλωσσική τους εκφραστική: γελούσαν οι Ελλαδίτες με τα γραμματικά και συντακτικά λάθη στη γλώσσα τους. Καταστραμμένοι, ρημαγμένοι, ζώντας με μεγάλες στερήσεις, επέμεναν να αξιολογούν τους ανθρώπους από τη γλώσσα που μιλούσαν, όχι από τα λεφτά τους, όχι από τις χρυσές καδένες. Ο Μπουστ, ιδιοφυής σκιτσογράφος, κατάκτησε την ελλαδική κοινωνία ποντάροντας ακριβώς στη γραμματική και συντακτική ευαισθησία (και κατάρτιση) των Ελλήνων - σήμερα κανένας δεν θα γελούσε με το καυστικό του χιούμορ, αφού το στραπατσάρισμα της γλώσσας που χαρακτήριζε άλλοτε τους απαίδευτους και τους ολιγόνους είναι σήμερα γνώρισμα υπουργών και πρωθυπουργών.

Είναι συναρπαστικό να μελετήσει κανείς την παραλληλία γλωσσικής ευαισθησίας (ακόμα και άσχετης από σχολική φοίτηση και σπουδές) με τις αισθητικές απαιτήσεις στην ένδυση, σε προγενέστερα χρόνια. Να μελετήσει κυρίως το πώς προσέλαβαν το δυτικό ένδυμα οι Έλληνες στο ελλαδικό κράτος και πώς οι Έλληνες οι εκτός ελλαδικού κράτους. Γιατί κάποτε η Ελληνίδα της Αλεξάνδρειας, της Σμύρνης, της Οδησού, της Τραπεζούντας φορούσε τη μακριά τουαλέτα με την τέλεια άνεση της οποιασδήποτε Ευρωπαίας, ενώ η Ελλαδίτισσα που πρωτόβαλε τέτοιο φόρεμα στο Μπρούκλιν ή στο Σικάγο έμοιαζε αμέσως να μιμείται κάτι ξένο και γι' αυτό να μοιάζει κωμική. Το ίδιο και ο άντρας με το φράκο ή το σμόκιν.

Το μυστικό πρέπει να ήταν ότι οι Έλληνες οι εκτός ελλαδικού κράτους ένιωθαν περήφανοι για την ελληνικό-

τητά τους, ζούσαν την ελληνικότητα ως πολιτισμική υπεροχή, ως ποιότητα ζωής. Με αυτή τη βιωματική σιγουριά είχαν την αυτονομία άνεση να προσλαμβάνουν οτιδήποτε καινούργιο που το εύρισκαν ταιριαστό με τα γούστα τους, να το αφομοιώνουν στον «αέρα» της ευγενικής τους καταγωγής. Αυτή τη στάση πρέπει να υιοθετούσε ο Γιάννης Τσαρούχης όταν έλεγε: «Για να είσαι κοσμοπολίτης, πρέπει πρώτα να είσαι Έλληνας».

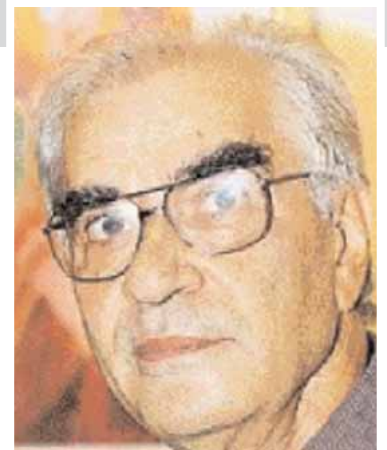
Η επίσημη ιδεολογία του «εθνικού» κράτους (τόσο στην εκπαίδευση όσο και στην πολιτική πρακτική - στη συγκρότηση των θεσμών και στη λειτουργία τους) ήταν πάντοτε στους αντίποδες της κοσμοπολίτικης αρχοντιάς: Το κράτος προϋπέθετε την Ελλάδα βαλκανική επαρχία της Ευρώπης, που για να εκπολιτιστεί και εκσυγχρονιστεί, όφειλε να μιμηθεί (όχι να προσλάβει) τη Δύση. «Πρόοδος» ήταν η αντιγραφή, ο πιθηκισμός από μειονεξία ή ξιπασία, που καθιλώνει στον ρόλο του ουραγού, στο ρίσκο της παραώδης, της καρικατούρας - τον «μπρούκλη» τον γέννησε το ελλαδικό κράτος, όχι η αμερικανική κοινωνία.

Το κακοφορεμένο φράκο συνοδεύτηκε στην κρατική Ελλάδα από δάνειες αντιλήψεις για τη γλώσσα (κοραϊκή «καθαρεύουσα» και ψυχιατρική «δημοτική») και από επαχθή δάνεια χρηματικά που κράτησαν τους Ελλαδίτες πάντοτε υποτελείς των «φίλων» και «συμμάχων» τους Ευρωπαίων. Τι σύμπτωση, που ο εκπασοκισμός της ελλαδικής κοινωνίας, τα τελευταία τριάντα επτά χρόνια, αναζωπύρωσε εντυπωσιακά το ίδιο τριπλό σύμπτωμα: Κατάστρεψε, σε βαθμό αναπηρίας, τη νεοελληνική γλώσσα και έκφραση. Προπαγάνδισε την «ανεμελιά» στην αμφίεση βυθίζοντας μεγάλες πληθυσμικές ομάδες σε ενδυματολογική ακαλαισθησία, την πιο επιδεικτική που γνώρισε ποτέ αυτός ο τόπος. Και καταδίκασε το κράτος σε ανήκεστη οικονομική υποτελία, για το υπόλοιπο του αιώνα, λόγω εξωφρενικού δανεισμού με τους πιο ταπεινωτικούς όρους.

Συμπέρασμα: Αν υπάρξει ποτέ πολιτική παράταξη με συνεπή και προγραμματικό αντι-πασοκισμό, θα το αντι-

ληφθούμε από τρία σημάδια: Θα έχει πρώτη προτεραιότητα, τη γλώσσα. Η εξωτερική εμφάνιση των μπροστάρηδων θα απηχεί την αρχοντιά της ελληνικής λαϊκής παράδοσης, αυτήν που μεταγγίζεται με το γάλα της μάνας. Και τρίτο, θα συνεγείρει τους Έλληνες σε αγώνα απεξάρτησης από τον πατριδοκτόνο δανεισμό.

Αυτά τα τρία.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ

Μάρκας Toyota Yaris Hatchback 2011, με 53 χιλιάδες, σχεδόν καινούργιο. Πωλείται \$14,000.

Τηλ. 9569 0442

12681

ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ ΜΑΓΕΙΡΟΙ

Να εργασθούν full time & part time σε πολύ γνωστό ελληνικό εστιατόριο. Θα προτιμηθούν αυτοί που έχουν εμπειρία. Οι ενδιαφερόμενοι να τηλεφωνήσουν στον Βαγγέλη.

0433 820 114

12679

ΔΑΝΕΙΑ LOANS
Δάνεια για όλες τις ανάγκες και στα μέτρα σας

7.20% 3 YEAR FIXED HOME LOAN*

HOME LOANS FROM 6.67% VARIABLE*

HOME LOANS UP TO 95% LVR NO GENUINE SAVINGS REQUIRED*

COMMERCIAL LOANS UP TO 75% LVR*

Construction & Development Loans Available*
No BAS Lo-Doc Loans Residential & Commercial*

- First Home Buyers
- Home Loans
- Lo-docs
- Commercial loans
- Car & equipment leasing
- Re-finance
- 2nd Mortgages / Caveat Loans
- Δάνεια χωρίς TAX RETURNS loans
- Δάνεια με προβλήματα CRAA or DEFAULT ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Level 2, Suite 203 118 Great North Road Five Dock NSW, 2046

Tel 02 8507 3000 Mob 0424 800 600 Fax 02 9713 9222 email loans@astrafinance.com.au

astraf